

Stichting DUPAN
Droevendaalsesteeg 1
Campus Universiteit Wageningen

Postbus 249
6700 AE Wageningen
info@dupan.nl

Verschijnt 4 x per jaar
Jaargang 5

Vijf jaar geleden, op 1 juni 2010 sloegen de voorzitters van NeVeVi, NeVePaling en CvB de handen ineen om de paling in Nederland te helpen. Zij richtten de Stichting DUPAN op. In datzelfde jaar ontstond het Duurzaam Paling Fonds. DUPAN hanteerde van meet af aan het motto: samenwerken aan een duurzame palingsector. Daarover berichten we graag in het DUPAN-Journaal.

www.dupan.nl

Jonge paling loopt de spuigaten uit

Op 10 juni 2015 zijn in Spakenburg onder toezicht van pers en geïnteresseerde Spakenburgers 430.000 jonge palinkjes (pootaaltjes) uitgezet. Visserijbedrijven Gerard Heimensen en Jan Wormsbecher hebben de palinkjes met duizenden tegelijk via de spuigaten van het schip en met grote kuipen in het Gooimeer en Eemmeer uitgezet. Deze uitzetgebieden zijn speciaal geselecteerd door de overheid.

Vanuit de spuigaten doken de pootaaltjes direct steil naar beneden het meer in. De jonge palingen, geboren in de Sargassozee (Bermudadriehoek), zijn enkele maanden geleden na een tocht van zo'n 6.000 kilometer als glasaal gevangen bij de Franse kusten. In een Nederlandse palingkwekerij zijn ze ver-

volgens in een paar maanden tijd groter en sterker geworden. In de gezonde leefgebieden van het Gooimeer en Eemmeer kunnen de palingen uitgroeien tot schieralen. Eenmaal volwassen zwemmen de palingen terug naar de Atlantische Oceaan om in de Sargassozee voor nageslacht te zorgen.

Jonge palingen hebben vrijwel geen mogelijkheid zelfstandig langs onze kustbarrières te komen. Door deze ernstige belemmering van de natuurlijke migratie, is de palingstand de laatste decennia gedaald. In heel Europa geldt daarom de verplichting om jonge paling in zoetwater uit te zetten. Dit ligt vast in de Europese Aalverordening en het Nederlands Aalbeheerplan.

Dit jaar worden tot en met augustus miljoenen jonge palingen uitgezet in de Nederlandse natuur. Hiermee wordt een impuls gegeven aan de groei van de palingstand.

Europees Visserijfonds:
Investeren in duurzame visserij

Deze uitzet is mede mogelijk gemaakt door het ministerie van EZ in het kader van het Nederlandse Operationeel Programma 'Perspectief voor een duurzame visserij'. Het project wordt medegefinancierd uit het Europees Visserijfonds en het Duurzaam Paling Fonds en wordt gecoördineerd door Stichting DUPAN.

Reproductie; een grote stap richting duurzame aquacultuur

Voor het kweken van marktwaardige paling zijn palingkwekerijen afhankelijk van in het wild gevangen glasaal. Met het huidige aalbeheerplan is echter slechts een beperkte hoeveelheid glasaal beschikbaar voor de aquacultuur. Bovendien staat de glasaalstand onder druk en wil de sector de wild gevangen glasaal zoveel mogelijk kunnen uitzetten. Daarom is DUPAN in samenwerking met Imares Wageningen UR een onderzoek gestart naar reproductie of kunstmatige vermeerdering van paling.

Het onderzoek betreft een eerste fase. Deze is gericht is op het verkrijgen van zo goed mogelijke ouderdieren. Door optimale voeding wordt een hoge ei-kwaliteit verkregen en daaruit larven die goed uitgangsmateriaal bieden voor het vervolgonderzoek. Als paling gereproduceerd kan worden, wordt de kwekerij minder afhankelijk van de visserij op glasaal. De druk op de natuurlijke glasaalbestanden wordt dan verder verlaagd, waardoor een grote stap wordt gezet richting een duurzame natuurlijke palingstand en een duurzame aquacultuur.

Sinds de jaren '70 vindt onderzoek plaats naar de mogelijkheid tot reproductie van paling. In 1974 is het Japanse onderzoekers als eerste gelukt om de Japanse aal succesvol te laten paaien. De larven stierven echter enkele dagen later, omdat het niet lukte ze te voeden. Inmiddels is het ook in Denemarken, Italië en Nederland gelukt om paling in gevangenschap te laten paaien en larven te verkrijgen. Het voedingsprobleem is echter nog altijd niet opgelost, waardoor de ontwikkeling van larven naar glasaaltjes wordt tegengehouden.

Om vast te stellen welke voedingsbehoefte de jonge larven hebben is langdurig onderzoek nodig. Wetenschappers van Imares Wageningen UR zijn inmiddels gestart met de eerste fase van dit onderzoek. Het onderzoek wordt gefinancierd door het Ministerie van Economische Zaken en het Duurzaam Paling Fonds van Stichting DUPAN.

IMARES
WAGENINGEN UR

Wetenschap positief over glasaalintrek

Tijdens de bijeenkomst rond het vijfjarig jubileum van de Sustainable Eel Group (SEG) in Londen, sprak vooraanstaand palingwetenschapper Willem Dekker zijn hoop uit voor de toekomst, in tegenstelling tot de vooral negatieve vooruitzichten die hij de afgelopen decennia zag. Het waren niet de trendmatige herstelcijfers van de palingstand die hem bewogen, maar "het feit dat zoveel mensen die betrokken zijn bij het wel en wee van de paling, ook daadwerkelijk de handen ineen geslagen hebben voor het voortbestaan van de soort."

Dekker zei dat zijn hoopvolle verwachtingen gebaseerd zijn op een langetermijnvisie en op het gegeven dat de weg naar herstel altijd vele 'ups & downs' kent. Terwijl de glasaal-intrek over het algemeen van jaar-tot-jaar sterk varieert, zijn er drie jaar op rij significante verbeteringen geconstateerd. Het seizoen 2014/2015 geeft een dip en zal naar verwachting een met 2011/2012 vergelijkbare intrek laten zien. Dekker verklaarde dat de vissers in Frankrijk eerder in het seizoen zijn gestopt met de glasaalvangst. Hierdoor ontstaat een vertekend beeld in de intrekcijfers, omdat op een aantal plaatsen in Europa de meting van intrek afhankelijk is van visserij (dat is ook de reden dat DUPAN ervoor pleit om alleen wetenschappelijk te monitoren).

In afwachting van de definitieve evaluatie wordt met interesse uitgekeken naar de gemiddelde intrekgegevens, gemeten over deze periode van vijf achtereenvolgende jaren.

Baanbrekend bewijs gepubliceerd: natuur sterk gebaat bij uitzet paling

De Sustainable Eel Group heeft in Zweden baanbrekend bewijs onthuld. Onderzoek van twee vooraanstaande paling-wetenschappers Willem Dekker en Håkan Wickström toont aan dat in Zweedse binnenlandse wateren bijna alle schieralen uitgezette glas- en pootalen uit Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk zijn. Uit hetzelfde onderzoek bleek dat waterkrachtcentrales de grootste oorzaak zijn van sterfte onder paling.

Deze conclusies zijn getrokken uit een analyse van 75 jaar aan data van energiecentrales, maritieme autoriteiten en onderzoeksinstituten in Zweden.

In 1986 was de afkomst van Zweedse schieralen nog evenredig verdeeld tussen uitzet, het 'over de dijk' helpen (migratie-ondersteuning) en natuurlijke intrek. In 2014 is gebleken dat 90% van alle Zweedse schieralen van oorsprong uitgezette jonge palingen uit Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk zijn. De oorzaak is voor een groot deel te vinden in de ernstige belemmering van de natuurlijke migratie. Zweedse waterkrachtcentrales zijn verantwoordelijk voor 42% van de palingsterfte in Zweden. Zij compenseren dit door bij te dragen aan herstelprojecten zoals uitzet en migratieondersteuning.

In Nederland wordt de door elektriciteitscentrales veroorzaakte palingsterfte sinds 2013 deels gecompenseerd. DUPAN voert, in samenwerking met NUON, haar project 'Paling over De Dijk' uit, bij twee belangrijke elektriciteitscentrales bij Lith en Amerongen. Door de volwassen, geslachtsrijpe schieralen voor de centrales op te vangen, en erachter weer uit te zetten, wordt veel schade aan de trekkende populatie vermeden.

Uitzet pootaaltjes in augustus

Op maandag 24 augustus zet DUPAN weer pootaaltjes uit in Nederland. Op dit moment loopt een Europese aanbestedingsprocedure voor de levering van deze pootaaltjes. Zodra meer bekend is over de hoeveelheid pootaaltjes die DUPAN gegeven het subsidiebedrag kan aankopen, wordt bepaald waar de pootaaltjes worden uitgezet.

De mogelijke uitzetgebieden zijn vastgesteld door het ministerie. Het betreft goede opgroeigebieden van waaruit de palingen, als ze eenmaal volwassen zijn, onbelemmerd richting de kust op weg naar de Sargassozee kunnen trekken om daar voor nageslacht te zorgen.

Op de website van DUPAN worden de definitieve datum van uitzet bekend gemaakt. Ook wordt dit via de media gepubliceerd.

Wilt u de uitzet van de paling in augustus meemaken?

Stuur dan een e-mail aan:

info@dupan.nl

o.v.v. "Aanmelding augustus pootaal"

Deze uitzet is onderdeel van het EVF-project "uitzet glas- en pootaal 2015". Zie ook het hoofdartikel in dit JournAal.

Spakenburg 10 juni 2015 uitzet pootaaltjes

